

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“ a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általános katolikusok térekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófnak 1895. márc. 6-án.

* Előfizetési árak:

Egészévre 12 korona, félévre 6 korona, negyedévre 3 korona.
Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik minden hétfőn, csütörtökön és szombaton este.

Szerkesztőség: Jókai-utca 12.

Kiadóhivatal: DEBRECZENYI GYULA KÖNYVNYOMDÁJA (István-utca 4. sz.)

Ki a tettes?

(K.) Az a veszett csürés-csavarás, melylyel a fővárosi kazár sajtó agyonütni akarja a letört kereszték ügyét, csak gyanussá teszi az esetet. Aki három-négy lapot elolvas, ha csak szemernyi figyelemmel teszi is, azonnal észre kell vennie azt az elburkolt szándékot, hogy a kereszték ügyét el kell posványosítani. Valaminek kell e piszkos dolog mögött lenni, mert különben ily czudarságot nem törekednének annyira jelentéktelennek deklarálni.

Sokat lehet tünni, de elvetemült lelkülettel véghezvitt czudarságot nem. Ezt az ügyet, a megbecstelenített kereszték ügyét nem lehet, nem szabad csak úgy a sárba sülyeszteni Lakoljon a bűnös, bárki fia legyen! De hát ki a bűnös?

Budapesten az egyetem épületében letördelik a magyar czimerről a keresztet: az eset hullámzása hozza a kedélyeket és keresik az ocsmány tett elkövetőit. Kik azok? A józan ész azt mondja, hogy vagy közönséges csirkefogók, kiknek éppen semmi más dolguk nem akadt, s bitangul a keresztet választották, hogy meggyalázzák, s ilyen csirke-

fogó ezerével terem a fővárosi aszfalton; vagy lehet oly emberi parazita, akinek éppen a kereszt nem tetszett az magyar czimereken, — ilyen kitönni való individuum is akad a magyar fővárosban elég. Már most melyik kategóriába való a tettes? Ha csirkefogó, ugy a liberalismus nevében minden humanismus nélkül kiutaványozott huszonöt bottal a tettesekre — napirendre térünk a dolog felett. Ámde ha kereszt-gyűlölő a bűnös, ki ocsmány tettét tudatosan hajtotta végre legszentebb jelvényünkön, ugy az ily tettesnek nem elég a bot. A gyanu érheti bármelyik kategóriába tartozó czudart. A csirkefogók garázdálkodása mindennapi, de tudunk példát arra is, hogy akadt ennek a hazának határain belül elvetemült, sőt nem is egy, kik a magyar czimerekből eltűntették a keresztet.

És talán azt hiszi valaki, hogy a józan ész által diktált illetén gyanúsítása s keresése a tetteseknek helyes?

Dehogyan! Csak méltóztassanak elolvasni a kazár lapokat; azok vezetnek bennünket a helyes nyomra, azok megmondják, hogy hol kell keresni a tetteseket. Csak ugy szűr alatt a sorok között engedik sejtetni, hogy a kereszt

meggyalázói maguk a keresztények. — Tették pedig ezt oly czélból, hogy a szegény, elnyomott kazárokat válóhossá ezután, s egy kis antiszemita hecczet csináljanak belőle. A dolog tiszta és világos. A keresztényeknek le kell tördelni a keresztet, hogy a kazárokat valódi lehessen valamivel, mert hisz ők oly jó polgárai a hazának, kikre csinálni kell a gyanuokat, mert bennük nincs makula.

De ha valaki azt hinné, hogy immár kikombináltuk a tetteseket, ugy nagy tévedésbe esne. Nem csirkefogók verték le a keresztet, nem keresztgyűlölők törték le, nem is maguk a keresztények, holmi politikai háttérrel bíró tendenciával — hanem az ég madarai, a fecskék. Ezek az igazi bűnösök, s a csendőrségnek most már nincs fontosabb feladata, mint rablánczra fűzve a fecskéket a főkapitányság elé állítani.

Hát kell ennél nagyobb bolondéria! Pedig e vád el nem tagadható! Minden fővárosi lap közölte a levelet, melyben egy egyetemi polgár ama szilárd meggyőződésénél ad kifejezést, hogy a keresztet a vihar elől az egyetem folyóira menekült fecskék törték le. És ez az egyetemi polgár még most sincs bepakolva,

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCZÁJA.

Egy év alatt...

Irta: **Gazdy Aranka.**

Szomorú historia biz ez és még szomorubb, hogy igaz, megtörtént dolog.

Iskolatársnóm volt a leány. Mi csak így hívtuk: a szép Irén. Legszebb volt mindnyájunk között. Korán kifejlett, gyönyörű, magas szőke nő, azzal a bizonyos átható kék szemmel, a melynek tulajdonosáról babonás emberek azt mondják, hogy az ördöggel czimborál. Megver mindenkit a szemével, a ki csak a közelébe jut. Jó leány volt; szerettük. Vidám megnyerő modorával lebilincselte mindnyájunkat.

Az iskolából kikerülve, egy mulatságon találkoztam vele ismét. Ő már akkor a bálók ünnepe alatt királynője volt. Szinte természetesnek találtam azt a hódolatot, a melylyel az udvarlók serege körülvette. Ugy uralkodott felettük, mint egy kis király az alattvalóin. Nem tüntetett ki senkit s ez még jobban fokozta az iránta táplált hódolatot.

Vig fiuk voltak mind a körében. Csak egy vált ki közülök. Az az egy is elmaradhatatlan volt az Irén társaságából; de alig lehetett a szavát hallani. Csak nézte-nézte órák hosszat a leányt, s olyankor az áttetsző sárgás-barna arcon kigyúlt egy piros folt s a melankólikus szem is felragyogott.

Neményi Janinak hívták az ifjút. Huszonhat éve daczára már igen előkelő állást foglalt el. Irén sokat foglalkozott ezzel az árnyval, a mely nyomában járt mindig. Ezuttal is megkérdezte:

— Édes Neményi, miért olyan szótlan maga mindig?

— Boldog volnék, ha megfelelhetnék erre! — mondotta az ifjú.

— És miért nem felelhet? — volt az Irén gyors válasza. Izgatta a szótlan ifjunak tisztelteljes magaviselete.

— Mert kinevetne, ha elmondanám a véleményemet s jogosan kérdezné, hogy mi czimen avatkozom a maga dolgaiba. De igaz is van, bolond vagyok! Bár a szívnek mindig vannak jogai!

— És ha fölhatalmaznám a beszédre, mit mondana?

— Egyelőre, a míg négyszem közt nem leszünk, — semmit.

— Jól van tehát, — szolt a kíváncsiságtól izgatottan Irén, mert nem titkolhatta el magában, hogy érdeklí a hü árnyék beszéde — föl-oszlatom a társaságot. — Ugy is tett nyomban. Nehány nyájas szót mondott a hódolóinak és távozásra kérte őket.

Mellette ült az édes anyja. Az asszony ösmerőseivel volt elfoglalva; de szert nem kerülte ki figyelmét az, hogy a leánya hirtelen egyedül maradt ez ifjával. A halk hangon folytatott be-

széd sem volt épen inyére. Odaszolt tehát a leányának, hogy táncoljon és ne foglalja el magát csupán egy ösmerőseivel, mert ezzel magára haragítja a többit.

Irén kissé zavarba hozta édes anyja figyelemzetése, a kettőjük között folytatott beszéd után. De aztán, mintha mi sem történt volna, csengő, édes hangon felelt:

— Mindjárt, anyuskám, de még fáradt vagyok egy kissé.

Es ismét odafordult Neményihez, hogy hallgassa azokat a szelid, szívből jövő szemrehányásokat, a melyekkel őt az ifjú illette. Jól eső érzéssel fogadta, midőn így szolt hozzá:

— Magának nem lehet szíve, ha így tud mulatni azon a sok léha beszéden s nem veszi észre azt, a ki egész szívvel-lelkével üsng azon a gondolaton, hogy kiragadhassa magát ezek köréből s végnélküli szerelmét felajánlja egy egész életre. Mert tudja meg, Irén, én szeretem magát. Szeretem már évek óta, de nem merem szólani, féltém, hogy egy szavával összerombolja egész jövőmet, boldogságomat. Ám, a hogy így most maga mellett ülök és nem taszit el merész beszédemért, kitéárom egész szívemet és lelkemet. Nem tudtam már tovább magamba zárnai. Legyen az enyém örökre, fogadja el egy becsületes ember önzetlen szerelmét; becsületes kezét.

Igy végezte Neményi szavait. Sápadt volt a felindulástól, a leány pedig reá emelte tekin-

Mai lapunk 4 oldal.

2

hogyan diszkótés alatt küldenék a párisi magyar kiállítás csarnokába, hogy ott reprezentálna a találekony és éles magyar ész symbolumát. Szobrot e lángelmének, ki így ketté vágja a csomót s élet veszi a dolognak; sok abrakot pedig azoknak, kik csodás agyvelő berendezéssel még foglalkozni is tudnak ily boldogombával s talán vádolják a Gondviselést, hogy szegény fecskék kénytelenek nélkülözni a paraplét s a vihar elől kénytelenek a budapesti egyetem folyosói alá menekülni, s ott roppant terhükkel letérdelni a keresztet. Már most csak az volna hátra, hogy a rendőség kikeresse, hogy melyik fajhoz tartoznak azok a keresztördelő fecskék? Az egész fecskénációt nem lehet vádolni, valamint hogy a társadalom különfajta embereit sem. Ember legyen a tettes vagy fecskemadár — de mindkét esetben a leggonoszabb genusból való. Az a csútrés-csavarrás, mely még az ég madarait is vádolja, gyanussá teszi a dolgot és azt hisszük, mégis csak valami ember genusból való a kereszték meggyalázója.

A képkiallítás.

Már első megemlítése alkalmával örömmel, üdvözöltük az eszmét, hogy városunk falai között képkiallítás fog rendezetni. Örömmel vettük e hírt, mert felismertük ennek fontosságát és horderejét. Neves fővárosi művészek küldték le hozzánk műveiket, hogy így a művészet fejlődését megismertessék a vidékkel is és tápot nyújtsanak a szép, a nemesítő és gyönyörködtető dolgok iránt fogékonysággal bíró lelkeknek. Ez volt a főczél, a mellékes czél, a mit a kiállítás rendezősége maga elé tűzött szintén nemes és jótékony. A magyar képzőművészek nyugdíj- és segélyalapjának gyarapítása, ez a másik nyilatottan kifejezett czél.

A képzőművészetek nemesítő s kulturailag

tétét, a melyből tisztán ki lehetett olvasni, hogy megértette.

A mama ismét fölkel, de most már hazamenetelre szólította leánykáját, kit az anyai szeretet minden gyöngédségével burkolt bundájába.

Irén és Janesi csak egy néma tekintettel vettek búcsút egymástól.

Neményi Jani ezután gyakori látogatója lett a háznak s egy szép napon — az ilyen napok mindig szépek! — megkérte a leány kezét. A szülőknek nem volt semmi kifogásuk ellene. Meg is történt hamarosan az eljegyzés.

Forró, szenvedélyes szerelem fejlődött ki a két fiatal lélek között s alig várták már, hogy egymáséi lehessenek.

A eljegyzés napja végzetessé vált mert Neményi erős meglülést kapott s ez ágyba döntötte. Midőn az orvos meglátogatta, megdöbben az ifju különös arczszínién és igen aggodalmasan ránta a fejét. Végre is be kellett látnia, hogy a mit tapasztal, az nem más mint a tüdősorvadás csallhatatlan jelenségei. A lappangó betegség, mely előbb piros rózsáival az arcon csalta a világot, teljes erejével tört ki rajta.

Ertesíteni kellett tehát a szülőket, a menyasszonyt, hogy a házasságból semmi sem lehet. Kiméltesen adták tudtára Irénnek is, hogy mondjon le a vőlegényéről. Ő azonban szilárd maradt szerelme mellett és inkább a biztos ha-

is fontos hivatásáról, azt hiszem nem kell sokat beszélni. Azt hiszem nincs senki, ki még nem tapasztalta volna saját magán, a művészetek valamelyik fajának nemesen gyönyörködtető és gyönyörködtető tanító hatását. Kit ne hatna meg s kinek szívét ne ragadná magával valamely nagy, nemes, lélekemelő eszme szép zengzetes költői formába öntve; avagy nem tapasztalhatjuk lépten-nyomon a zeneszó hatását kedélyállapotunkra? Nem talál-e az ember élvezetet egy-egy impozáns kivitelű szobor szemléletében? nem hat-e, gyönyörködtetőleg és felémelőleg az ember lelkére egy-egy szép festmény nézése és vizsgálása. Általában minden szép, jó és nemes a művelődés előmozdítójaként szerepel és kulturális tekintetben az emberiség szellemére igen nagy befolyást gyakorol. A míg a művészetek ezen élvezetnek hódolnak és ezeket követik, addig az emberiség nevelésében mindig előkelő és fontos szerep jut számukra.

A szép iránt való fogalom, az izlés tehetősége már ott gyökeredik az ember lelkében. Már gyermekkorában kitejézésre jut e lelki tulajdonság: az egyik tárggyal örömmel foglalkozik, a másikat elhajtja, elfordul tőle. Ez a „tetszik, nem tetszik“ első nyilvánulása. Ennek a lelki tulajdonságnak helyes alapon való fokozatos továbbfejlesztéséből alakul ki azután az ember helyes egyéni izlése, mely már képessé teszi az embert arra, hogy a szeme elé kerülő művészeti tárgyakról és művészekről magának véleményt alkosson és feleltük itéletet mondasson. Hogy ugyanazon egy tárgy az egyiknek izlését megnyeri, míg a másikat nem, ez az izlés különfésége mellett bizonyít. Mutatja, hogy ugyanazon egy tárgyat különböző szempontokból lehet megítélni. Tegyük magunk elé egy tárgyat s nézzük ezt meg különféle színes üvegeken át, ugy-e egyik esetben piros, majd zöld vagy kék lesz a tárgy? Ezek a színes üvegek az emberi szemek; az egyiket ez ragadja meg, a másikat más, egyiknek az élénk, ríktó világos színek tetszenek, a másiknak a halvány gyengén egybefolyó színek, szóval ahány ember,

lált választotta, mint az elvást. A szülők hiába ellenkeztek.

Neményivel pedig mintha csoda történt volna. Pár nap alatt fölkel az ágyából; oly jól érezte magát. Hetek teltek el s a betegségnek mintha a csiráját is megölték volna.

Az ifju friss színben volt. Irén kimondhatatlan boldognak érezte magát s most már nem látva semmi akadályt, lázasan sürgette az csküvöt. Végre az is megtörtént és mindenki gyönyörrel szemlélte az igazán szép párt.

Boldogok voltak, nagyon boldogok — fél évig. A boldogságnak tetőpontján érte utol őket a szomorú végzetük. Az orvos jóslata, hogy Jani ha megnősül, az életével játszik — beteljesült. Két hét alatt végzett vele a kórság: meghalt.

Az a szépséges szép asszony, fél éves özvegyi fátylóval majd megrepszettette a gyászolókat. Azt hittük: ott hal meg a kóporsónál. Nem. A végzet kegyetlenebb volt hozzá, fél esztendeig szenvedie kellett még s akkor ugyanabban a betegségben ment ő is az ura után.

Kis iskolás társaim, kik szerte-szét kerültek a világban; tudjátok meg ez írásomból a szép Irén tragédiáját. Ugy tűnt le, mint egy hulló csillag. Egy év alatt menyasszony, asszony, özvegy és halott . . .

annyi izlés. De azért a szépet mindegyik megtalálja s ez az a mi nemesítőleg hat az emberi lélekre.

A szépet érkeink közvetítése által közli velünk mind a természet, mind a művészet. Szemünk s fülünk a csatornák, melyeken keresztül a színek, hangok és alakok hatása mintegy lelkünkbe ömlik. S világos, hogy a szépség minden feltétele nem egyedül a körülöttünk létező tárgyakban, hanem saját egyéniségünkben is gyökeredik.

Az a jöleső érzélem, az a szellemi tiszta gyönyör, melyben lelkünk a szép tárgy észrevétele ringatja, nem önmagunktól függő, nem önkéntesen felidézett s nem is esetleg felmerült, hanem bizonyos határozott benyomásoknak, lelkünkkel történt egybehatásából származik. Két világ működik tehát össze: a természet és a szellem világa s ezerszerű változatosságban mindkettő saját törvények szerint rendeztetik.

A szabad természet mindnyájunkra nézve gazdag és nyílt forrása az esztetikai élvezetnek. Ezen vannak, kik előtt néma és homályos a művészet minden alkotása, de magasztos és öröme indító a hegyek között felkelő és lealldozó nap. Mikép tagadhatnók a természeti szép létezését, midőn hatása oly czafolatlanul és oly élénken nyilatkozik az érző kebelben.

A természet nem csupán arra szorítkozik, hogy ösztönt ad a képzeletnek a művészi szép létesítésére s a zord alak finomítására. Öntapaszlatunk bizonyítja, hogy egy-egy fenséges természeti tárgy sokkal megragadóbb a közvetlen szemlélés pillanatában, mint midőn annak szubjektívitásunk tükrére vetődött képét vizsgáljuk. Pedig mi egyéb a művészet, mint a bensőnkre rajzolódott szépek visszasugárzása.

A festészet a képzőművészetek e legfelsőbb neme ecettel és színek által állítja szemünk elé, a természet, az élet és törtelem gazdag tárházából vett tárgyat. Ezek képezik tárgyainak kiapadhatatlan forrását.

Minden színnek meg van szemekre nézve a saját esztetikai jellege, éppen úgy, mint a hangoknak halló érzékünkre, azért minden szín bizonyos hangulatot, érzést kelt kedélyünkben. A fekete bánat, szomorúság, lehangoltság; a fehér ártatlanság, ünnepélyesség; a zöld vider életkedv; a piros a heves érzület hangulatát ébreszti a nézőben. A színek harmóniája a festészetnek fontos, nehéz, kimaradhatlan kelléke. A színek kölcsönzik a képen a lények és tárgyaknak a valódi élet látszatát, mert a festészet az emléket a színek által érzékíti. Minél érthetőbben fejezik ki a színek a kép tárgyában rejlő eszmét s minél hasonlóbbá teszik azt a természet jelenségeihez, tehát minél bensőbb öszhangban nyilvánul a képen az idealizmus a realizmussal, annál nagyobb esztetikai élvezetet szerez s annál kellemesebb hangulatot ébreszt a nézőben, mert annál élénkebb tevékenységre kelti a képzelőtehetséget.

De már félek, hogy nagyon is bele találtam merülni a művészet és szép kérdésének fejtegetésébe és tulajdonképeni czélmóltól, melyet cikkem fölé irtam, nagyon is elbolyongok. De menthető e hibám azzal, hogy Székesfejérvártól nincs mindig alkalom gyönyörködni neves festőink szép alkotásaiban. Igazán a legnagyobb elismeréssel adóztatunk ugy az eszme megpendítőinek, mint a kiállító művészeknek és a fáradhatatlan rendezőknek, *Németh Lajos* és *Neogrady Antal* uraknak azon élvezetért, melyet a jelen képkiallítás által e város műértő közönségének szereztek.

ÜJONSÁGOK.

Pünkösöd hétfőjén délelőtt 11 órakor történt meg a képkiallítás ünnepélyes megnyitása. A készülődés nyomai már vasárnap láthatók voltak. Ósdi városházánkat egészen tetszetőssé varázsolták a rendező művészek. A nagyteremben állványok vannak felállítva, a melyeken a képek izléses elrendezésben függenek. A városi kertészből való virágokkal pedig az egész terem igen csinosan van dekorálva és ezt mind a farságot nem ismerő *Németh Lajos* és *Neogrády Antal* urak felügyelete és részvétele mellett történt. Ott voltak, ott fáradoztak egész napon át a kiállítás sikere érdekében. De fáradozásuknak meg is volt az eredménye, mert a kicsiny és ilyen célra éppen nem valami alkalmas termet a lehető legjobb és legalkalmasabb módon használták fel és rendezték el. A városház lépcsőzete, valamint a folyosó szőnyeggel volt bevonva és zöld élő pálmákkal szépen feldisztivte. Pünkösöd hétfőjén már készen voltak a rendezés munkájával és meg is nyitották a kiállítást. 11 órára, a mikorra az ünnepélyes megnyitás volt kitűzve, összejött a város intelligenciája és a városi tisztikar nagy része, hogy a megnyitásra érkező báró *Fiáth Pál* főispánt fogadják. A kiállító művészek közül megjöttek: *Telepy Károly* leányával, *Neogrády Antalné Telepy Margittal* és *Kordéliával* és *Nádler*. Tizenegy óra után megérkezett báró *Fiáth Pál* főispán, kit *Németh Lajos* üdvözölt a kiállítást rendező bizottság nevében néhány szóval és kérte a főispánt, hogy nyissa meg a kiállítást, mire *Fiáth Pál* báró körülbelül a következőket mondotta:

„Örömmel üdvözlöm azt a mozgalmat, mely napjainkban támadt, hogy a fővárosi művészek felkeresik a provinciális városokat művészi alkotásaikkal, mert ennek a rugóját a hazafiságban, a hazaszeretben találom meg. A nemzettek folytonosan konkurálnak egymással minden tekintetben, főleg pedig a műveltség terén. A műveltség előmozdítóit pedig az irodalom és művészet. Ezeknek alkotásai hatnak nemesítőleg és művelőleg az emberi szellemre, mig az egyik tanít, addig a másik a szemet gyönyörködtetve öregbíti az emberiség műveltségét. Azért ismételve örömmel üdvözlöm a mélyen tisztelt kiállító művész urakat, hogy kiállításukkal első sorban is, vagyis az első között városunkat tisztelték meg és kívánom, hogy táradozásaiknak legyen majd kellő és kielégítő eredménye; üdvözlöm a közönséget is és kívánom, hogy találjon a kiállított képek szemlélésében élvezetet és így élvezve fejlessze és nemesítse izlését.“

A közönség lelkes éljenzéssel fogadta e kis megnyitói beszédet. Ezután a főispán sorba végignézte a kiállított műveket, hol *Németh Lajos* szolgált magyarázattal.

A polgármester ezután bemutatta a főispánnak a fővárosi vendégeket, majd *Németh Lajos* kalauzolása mellett mindnyájan megtekintették az izlésesen elrendezett képeket.

Délután 1 órakor bankett volt a „Magyar Király“-ban a vendégművészek tiszteletére, kik később a Lövölde kertjébe is ellátogattak.

A közönség már a délutáni órákban tömegesen kereste fel a tárlatot s egy bájos *Neogrády*-féle aquarellnek és *Szörföl Zsófia* Orgonavirágjának nyomban vevője is akadt. Havranek *József* polgármester és *Winkler Vilmos* főmérnök személyében. Szeretjük remélni, hogy példájuk buzdítás leszen s a ki csak teheti igyekezni fog a becses festményekből legalább egyet magához váltani szobájának művészi ékességéül és maradó emlékezetéül a székesfejevári képkiallításnak.

— **A pápa Zichy Lajza grófnőhöz.** XIII. Leó pápa szeretete egy újabb jelével tüntette ki a *Zichy*-családot. Ő Szentége ugyanis *Zichy Lajza* grófnőnek, ifj. *Zichy János* gróf orsz. képviselő nővérének a *Pro ecclesia et Pontifice*-rendjelt adományozta azon áldásos működés jutalmául és elismeréséül, a melyet a grófnő a keresztény Charitas terén kifejt.

— **Szögyény Marich László.** monarkiánk berlini nagykövete tegnap egész családjával *Csoórra* érkezett. A nagykövet ezuttal csak mintegy tíz napig marad idehaza, családja azonban már itt marad nyári tartózkodásra.

— **Alcsúthi hírek.** Pünkösöd vasárnapján örömműnnp volt *József* főherceg családjában, a mely *Köburg Klementina* főhercegnő születése napját, továbbá *Leotild* főhercegnéasszony és hasonló nevű leánya nevenapját ünnepelte meg. Az udvari templomban ez alkalomból hálaadó istentisztelet volt, a melyen a főhercegi családon, az uradalmi tisztségen kívül ott volt *Alcsúth* egész társadalma. Az ünnepeltek a királyi család tagjai táviratban üdvözölték. *József* főherceg hétfőn elutazott *Alcsúth*-ra.

Libits Adolf kir. tanácsos *József* főherceg uradalmi kormányzója, mint örömmel értesülünk, már felgyógyult nagy betegségeiből. Most *Alcsúth*on üdül, s naponként órákat tölt a park árnyas fái között.

— **Záróvizsgálatok** sorrendje a kath. főgymnáziumban: A székesfejevári kath. főgymnáziumban az 1899—1900. iskolai év záróvizsgálatai a következő sorrendben lesznek: június 5—8. szóbeli érettségi vizsgálatok *Dr. Burány Gergely* keszthelyi főgymn. igazgató czimzetes főigazgató elnökelete alatt; június 9 és 11-én hittanvizsgálatok; június 15—23. napjain vizsgálat a többi tantárgyakból; június 19 és 20-án a magántanulók vizsgálatának írásbeli része, 21 és 22-én szóbeli része; június 25-én a főgymnázium és főreáliskola együttes versenytornázása.

— **Hymen.** *Patka Hermann*, a *Hazai Ált. Bizt. Társ.* titkára és poszonyi főügynöke, e hó 4-én esküdtött örök hűségét özv. *Czehe* *Tivadarné* bájos és szép leányának *Margit*nak.

Szűcs *Kálmán* posta és távító-tiszt e hó 5-én vezette oltárhoz *Moenich* *Jolán*kát, *Moenich* *Károly* városi tb. tan. levéltáros kedves és szép leánykáját.

Simon *Sándor* rendőrkapitány, os. és kir. tart. hadnagy e hó 4-én, jegyet váltott *Kubik* *Pepikével*, *Kubik* *Lőrincz* könyvkereskedő, köztisztviselőben álló polgártársunk bájos leányával.

— **A polgári lövölde.** Közönségünk úgy látzik, mindjobban megkedveli ezt a városunkban mindenestre legszebb és legdisztingáltabb szórakozási helyet, melyet az utóbbi években már csaknem elhanyagoltak. A két pünkösdi ünnepen különösen szokatlan nagy számban kereste föl a mulatni vágyó közönség a csinosan rendezett ligetet s élvezettel hallgatta a *Frisays* *Richard* karmester által dirigált honvédzenekar kitünő játékát. Nagy élénkség volt a lövőházban, ugyszintén a tekepályánál is.

— **A békítő sorsa.** Mult vasárnap este 8—9 órakor az utcán egy csoportba verődve nagy lármát csaptak a guth-tamási legények. *Dietrich* *Henrik* községi kisbíró egy löczen ülte, jó ideig szótlanul nézte az éktelen hancurozást, de mikor látta, hogy a dolog komoly veszekedéséssé fajul, rendet akart csinálni. A legények elé lépve, békíteni és csitítani akarta őket. Ekkor a legények egyike szó nélkül egy vas járomszöggel úgy hallantékon ütötte, hogy az vértől borítva eszmé-

letlenül terült el a földön. Ugy vitték lakására, ahol most halállal vívódik. A bíróság megindította a vizsgálatot.

— **Szeretlem és revolver.** *Tóth* *Gábor* székesfejevári születésű 25 éves mézároslegény e hó 2-án *Móór*ott egy forgó pisztolylyal, mellbe lötte magát. A állapot életveszélyes s így ezideig még kihallgatni sem lehetett, csak ismerősei mondják, hogy ezt is a szerelem tevő.

— **Tíz éves tabakozó.** A székesfejevári cistercita főgymnasium mindazon volt növendékei, kik 1890-ben ott érettségi vizsgálatra jelentkeztek, felkéretnek, hogy tekintet nélkül az akkor megállapított összeveteli kötelezettségre, folyó évi június hó 14-én (*Urnapián*) Székesfejevárról a cistercita főgymnasium VIII. oszt. tantermében délelőtt 10 órakor, lehetőleg családjaikkal együtt megjelenni sziveskedjenek. Székesfejevár. 1900. június 3-án. *Alföldi* *Béla* s. k. *Hekete* *István* s. k. *Mohár* *Jenő* s. k. *Sárkány* *Aladár* s. k.

— **Öngyilkossági kísérlet.** Különös módon akart véget vetni életének e hó 4-én *Süreges* *Ferenc* sórpince-utcai lakos. Valami ürügyes elküldte hazulról a feleségét s mig az odajárt, egy hatalmas könyhakkéssel föleszurta magát. A kemény koponya azonban ellent állt s így csupán súlyos, de nem életveszélyes sebet ejtett rajta. *Dr. Pataky* *Armin* bekötözte az életunt ember fejét, ki valószínűleg hosszas betegsége miatt emelt kezét önmaga ellen.

— **Leforrázott gyermek.** Megrendítő szerencsétlenség történt mult vasárnap délen *Skobrák* *Márton* moóri lakos házában. *Mig* *Skobrákné* asztalterítéssel volt elfoglalva, *Ferenc* nevű másfél éves fiacskája az alacsony takaréktűzhelyről magára rántotta a forró levestel telt tálat. *Skobrákné* háttal állt a takaréktűzhelynek és csak a gyermek jajgatására fordult vissza. A kétségbeesett anya rögtön orvost hívott, de sem önfeláldozó ápolása, sem az orvosi tudomány nem segíthetett, mert a szerencsétlen gyermek három napi iszonyu kiulodás után az égési sebek következtében szerdán hajnalban meghalt. A megégett vizsgálat szerint senkit sem terhel gondatlanság. A gyermek csupán kíváncsiságának és élénkségének lett áldozata.

— **Sakk.** „A székesfejevári sakköz társaság“ *Charousek* *Rezső* elhunytá alkalmából 1900. évi június hó 10-én d. e. 10 órakor a „Tóvárosi Olvasókör“ helyiségében *Charousek* emlékünnepélyt rendez, a következő programmal: „A sakköz haszna“, értekezés, írta és felolvassa *Konyorits* *Miklós* *Budapestről*; „A sakk Pötöfje“, necrológ *Charousek* *Rezső*ről, írta és felolvassa *Erner* *Gyöző*, m. kir. állami főreáliskolai tanár.

— **Tíz évi találkozó.** Pünkösöd vasárnapján találkozóra gyűltek össze a székesfejevári felső kereskedelmi iskola azon hallgatói, kik 10 évvel ezelőtt tettek érettségi vizsgálatot. Megjelentek: *Gróf* *Pál* (*Szent-Mihály*), *Kleimán* *Hugó* (*Bpest*), *Schmid* *Adolf* (*Bpest*), *Schwarz* *Adolf* (*Pécs*), *Török* *Gyula* (*Bpest*), *Frank* *Ferenc* (*Bpest*), *Herczeg* *Elemér* (*Bpest*), *Komáromy* *Mátyás* (*Ercsi*), *Németh* *István* (*Széfejevár*), *Pick* *Ernő* (*Czered*), és *Schwarz* *Gyula* (*Bpest*). A tanárok közül megjelentek: *Dr. Szabady* *József*, *Dr. Balassa* *József* (jelenleg főgymnásiumi tanár *Bpest*en), továbbá *Gáspár* *Károly* és *Téri* *József* jel. székesfejevári főreáliskolai tanárok. *Dr. Faludi* *Miksa* igazgató megleghangu levélben mentette ki elmaradását és jókívánsággal halmozta el volt tanítványait. Az iskolatársak reggel szemlést hallgattak a szt. *Ferenc*-rendiek templomában, délután pedig kedélyes ebédre gyűltek össze a *Széchenyi-utcai* *Tremkő*-féle vendéglőben, hol számos felköszöntő hangzott el.

— **A Duna halottja.** A mult hó 31-én *Érd* község határában egy feloszlásnak indult férfi hullát fogtak ki a Dunából. A 45 esztendősnak látszó vízbefutnál, ki ruházata után itéve, a szegényebb munkás osztályhoz tartozott, semmiféle írást nem találtak, melyből az illető kiletét megállapíthatták volna. A szokásos orvosi vizsgálat után eltemették az érdi temetőben.

— Szomorú történet. Gyakorlott tollu novellistának hálás témául kínálkozik a szegény, nyomorék Arany Ida esete, a kit ma reggel holtan találtak odahaza, a Horog-utcai kicsi szobában. Nem a régi módi novellistáknak való mese ez, a kik inkább az édesbus szerelmi történeteket szeretik, hanem a modern íróknak, a kik analizálni szoknak. Mert igen hálás pszichológiai tanulmány a szegény leány históriája. Valamikor jobb napokat élt a familiája s a kis tragédia csak ott kezdődött, mikor a kis Ida jobb kezefejét levágta az orvos, mert szétzúzta valami ostoba kerék. Azután meghalt az apa s a nyomorék leánya egyedül, szegénységben maradt az édesanyjával, a ki egy örnagyhoz állott szolgálta. Ida ezenközben felnőtt a horog-utcai kis szobában, melyet anyja bérelt a számára. — Érett, komoly, huszonnégy esztendejével igen szánalmas alak volt e leány, a kinek nem volt öröme sem ifjúságában, sem a tavaszban, a virágfakadásban. Dolgozni nem tudott, csak szomorkodni keserves sorsán, mely elvette tőle a minden fiatal szívek ábrándjaihoz való jussát és így felette megunta az életet. Tegnap este megtöltötte szűnrel a szobában levő vaskályhát, azután meggyújtotta a szénét, maga pedig egy divánra feküdt le a kályha mellé, miután a pléhesövet levette, hogy a gyilkoló gáz jobban szétterjedjen. Ott találták meg ma reggel holtan. Az asztalon egy pohárban valami zöldes folyadék volt, úgy lehet, azt is megkóstolta előbb. Holttestét bevitték a városi kórház halottas kamrájába, hol még ma fölboncolják.

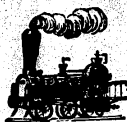
— A vonat kerekei alatt. Megrendítő szerencsétlenség történt e hó 5-én reggel a vasuti állomáson. Kéri János vasuti váltóór a fűtőház környékén vagon tologatás közben egy teheráruval telt s már mozgásban levő kocsi akart felugrani, azonban lába megcsuszott s a szerencsétlen ember a sinek közé esett. A következő pillanatban a kocsi utolsó kereke jobb lábát bokán felül irtózatosan összeroncolta. Nagy kinjai daczára azonban volt annyi ereje, hogy a sinek között óvatosan összekuporodott, nehogy a többi kocsi is átgázoljon rajta. A vele dolgozó munkások később beszállították a megyei kórházba, hol dr. Lauschmann Gyula kórházi orvos nyomban amputálta a zuzott lábat. A rendőri vizsgálat megállapította, hogy a balesetnek közvetlenül Kéri vigyázatlansága volt az oka.

— Kétezer lap. A magyar újságkiadók országos szövetezete június 1-től kezdődőleg *Újságkiadók Lapja* czimmel Rábel László és Lenkei Zsigmond szerkesztésében lapot ad ki. Az első szám elég érdekesen van összeállítva. Egyebek közt egy cikket is közöl a magyar hírlapirodalomról, s e szerint a Magyarországon megjelenő lapok száma mintegy 2000. Budapesten van 20 politikai napi- és 13 hetilap. A vidéken 24 politikai napi- és 63 politikai hetilap jelenik meg. Társadalmi és vegyestartalmu hetilap Budapesten 30, vidéken 199 jelenik meg. Magyar nyelvű lap van Magyarországon összesen 925, a többi idegen nyelvű. A magyar mellett dominál a német nyelvű lapok száma, mely kitesz 155-öt. Van azután szerb lap 31, tót lap 25, román lap 19, horvát lap 2, bünyevác lap 2, orosz lap 4, lengyel lap 3, francia lap 3, olasz lap 2, stb.

Felelős szerkesztő: Chay Antal.

**Szerény igényű
Ügynök**

a ki Fehér- és a szomszédos megyéket utazgatja, mellékeresetre tehetne szert. Czím a kiadó-hivatalban.

Uj

Vasuti menetrend.

— 1900. május 1. —

Budapest ind.	Székesfejérvár érk.	N. Kanizsa ind.	N. Kanizsa érk.
Szem. v. 6.50 reg.	9.01 d. e.	9.26 d. e.	1.40 d. u.
Gyors v. 8.00 reg.	9.16 d. e.	9.21 d. e.	11.57 d. e.
Szem. v. 1.30 d. u.	3.35 d. u.	3.45 d. u.	8.05 este.
Szem. v. 4.25 d. u.	6.22 este.	6.32 este.	8.40 est*)
Gyors v. 8.00 este.	9.17 este.	9.22 este.	12.07 éjjel
Szem. v. 9.25 este.	11.33 este.	11.43 este.	3.52 éjjel

*) Csak július 1-től közl. Boglárig.

Nagy-Kanizsa ind.	Székesfejérvár érk.	Budapest érk.
Szem. v. 12.15 éjjel	4.16 reg.	4.24 reg.
Gyors v. 5.47 reg.	8.27 reg.	8.35 reg.
Szem. v. 5.05 reg.	6.59 r.**) 7.05 reg.	8.58 reg.
Szem. v. 9.30 d. e.	2.03 d. u.	2.35 d. u.
Szem. v. 2.00 d. u.	6.13 d. u.	6.23 este
Gyors v. 5.03 este	7.48 este	7.58 este

**) Június 1-től Boglártól közl.

Június 1-től szept. 15-ig vasár- és ünnepnap közlekedik.

Boglár ind.	Székesfejérvár érk.	Budapest érk.
Sz. v. 7.35 este	9.45 este	9.51 este
Komárom ind.	Székesfejérvár érk.	
Sz. v. 4.07 reg.	6.51 reg.	
Sz. v. 12.14 d. u.	2.27 d. u.	
V. v. 6.20 este.	11.09 éjjel.	

Székesfejérvár ind.	Komárom érk.		
Sz. v. 6.15 regg.	8.40 regg.		
V. v. 9.50 d. e.	2.50 d. u.		
Sz. v. 9.32 este	12.32 éjjel.		
Székesfejérvár ind.	Veszprém érk.	Veszprém ind.	Sz.-Fejérvár érk.
Sz. v. 9.21 d. e.	10.45 d. e.	V. v. 5.23 reg.	6.49 reg.
V. v. 1.00 d. u.	2.33 d. u.	Sz. v. 7.07 reg.	8.22 reg.
V. v. 9.57 este	11.00 éjjel	Sz. v. 4.52 d. u.	6.03 este.
		T. v. 7.19 este	10.09 est*)

*) Június 1-től szept. 15-ig minden ünnep és vasárnap valamint esütörtökön közl. Ind. Péthről 8 óra 27 p. este.

Székesfejérvár ind.	Adony-Szabolcs érk.	Paks érk.
V. v. 8.40 reg.	9.54 reg.	2.33 d. u.
V. v. 3.50 d. u.	5.17 d. u.	9.33 este.
Paks ind.	Adony-Szabolcs érk.	Sz.-Fejérvár érk.
V. v. 2.00 éjjel	6.23 reg.	7.40 reg.
V. v. 1.49 d. u.	6.06 este	7.25 este.

Székesfejérvár ind.	Bicske érk.
V. v. 9.30 reg.	12.31 d. u.
V. v. 1.59 d. u.	4.53 d. u.

Bicske ind.	Sz.-Fejérvár érk.
V. v. 5.35 reg.	8.10 reg.
V. v. 6.30 este	9.12 este.

Székesfejérvár ind.	Sárbogárd érk.
V. v. 9.22 reg.	10.56 d. e.
V. v. 2.50 d. u.	4.30 d. u.

Sárbogárd ind.	Sz.-Fejérvár érk.
V. v. 6.10 reg.	8.12 reg.
V. v. 12.15 délben	1.34 d. u.

Ifj. SCHAUMANN JÓZSEF

ARANYOZÓ, MÁRVÁNYOZÓ, TEMPLOMDISZITÓ, TÜKÖR-, KÉP- és KÉPKERET RAKTÁRA
SZEKESFEHÉRVÁROTT,

Szt.-Imre-utca 2. sz. (Barátok új épületében.)

A főtisztelendő Clerus, magas nemesség s. t. kegyuraságoknak üzletemet zivizes figyelmébe ajánlani bátorkodom.

Művelem és elvállalom a templomdiszítésnek következő ágait:

Oltárépítézetet és oltárdiszítést,

új oltárok, szószékek, keresztlő-kutak, szentsírok építését aranyozását és festését,

minden stylben, beadott rajz vagy tölem tervezett rajz után a legegyszerűbb s a legdiszesebb kivitelig.

Lourdesi Mária-oltárok építését.

Régi oltárok, szószékek, szobrok renoválását

újjonnan fából faragott szobrokat, ezeket pedig a megfelelő színekben festve, gazdagon aranyozva, vagy egészen aranyozva.

Nálam megrendelhetők mindennemű olajfestményü képek és stáció-képek.

Tisztelt Schaumann Ur!

A padnai sz. Antal képre vonatkozó tudósítását köszönettel vettem s azt alkalmmal elhozatom.

Ezen alkalmmal készleges örömmel tudatom, hogy a velencei r. k. templom főoltárkép rájáának, valamint a gyertyatartóknak megaranyozásával nagyon meg vagyok elégedve s mindenkinek tetszését és dicséretét kiérdemelte; s így önt bárkinnek pártfogásába a legmelegebben ajánlom és ajánlhatom.

Velence, 1899. nov. 14.

tisztelettel
Beleznay István,
plebános.